05.09.2023

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Asia: Hallituksen vuosikertomus 2022 - Psykoterapian puolesta – Kansalaisaloite psykoterapiakoulutuksen muuttamisesta maksuttomaksi; KAA 3/2021 vp – EK 19/2022 HE 146/2021

Eduskunta on edellyttänyt, että valtioneuvosto jatkaa psykoterapeuttikoulutuksen järjestämistä ja rahoitusta koskevien vaihtoehtojen selvittämistä ja ryhtyy selvitysten pohjalta pikaisesti tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta psykoterapeuttien ja muiden mielenterveystyössä toimivien henkilöiden riittävä saatavuus sekä palveluiden saatavuus molemmilla kansalliskielillä voidaan turvata.

Psykoterapiakoulutuksen maksuttomuuden mahdollisuuksien selvittämiseksi Sosiaali- ja terveysministeriö teetti selvityksen psykoterapeuttikoulutuksen keskeisistä haasteista vuonna 2022. Selvitys kartoitti erityisesti psykoterapeuttikoulutukseen liittyviä uudistamistarpeita, koulutuksen valtakunnallisen ohjauksen toimivuutta, opintohallinnollista asemaa sekä rahoitusta. Psykoterapiakoulutusta on selvityksen pohjalta käsitelty myös sosiaali- ja terveysministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteisessä sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittämishankkeessa.

Selvitys nosti esiin jatkokehittämistoimenpiteitä, joita jatkossa tarkastellaan osana mielenterveyspalvelujen kokonaisuutta. Keskeistä on kehittää psykoterapiakoulutusta siten, että sen kustannuksia voidaan alentaa ja siten, että koulutus vastaa paremmin palvelujärjestelmän tarpeisiin.
Hankkeen loppuraportissa todetaan mm., että merkittävät muutokset koulutuksen opintohallinnollisessa asemassa edellyttävät merkittävän julkisen lisärahoituksen suuntaamista koulutukseen. Selvitys on luonut pohjaa myös nykyisen hallitusohjelman asiaa koskeviin kirjauksiin.

Psykoterapeuttikoulutukseen mahdollisesti tehtävät muutokset mm. kaksiportaisuuden osalta edellyttävät vielä lisäselvityksiä liittyen mm. siihen, millä edellytyksillä psykoterapiakoulutusta voitaisiin toteuttaa siten, että osa siitä annettaisiin osana erikoistumiskoulutusta (psykiatrian alat) tai osana perustutkintokoulutusta (psykologit). Lisäksi on selvitettävä, mitkä pohjakoulutukset soveltuisivat maksuttoman psykoterapeuttikoulutuksen pohjaksi ja millä tavoin koulutuksen maksuton vaihe olisi esim. modulaarisesti näiden pohjakoulutusten omaavien toteutettavissa.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteutti virkatyönä laajemman mielenterveyspalvelujen arviointityön, jonka mukaan keskeistä palvelujen riittävyyden näkökulmasta on perusterveydenhuollon ensisijainen vastuu ehkäisevästä terveydenhuollosta sekä niiden mielenterveyden häiriöiden

hoidosta, joiden hoitoon ei vaikeusasteen tai komplisoivien tekijöiden vuoksi tarvita erikoissairaanhoitoa. Henkilöstön saatavuuden osalta sosiaali- ja terveysministeriö on myös arvioinut henkilöstön lisäkoulutustarpeita kaikkien sosiaali- ja terveysalan ammattiryhmien osalta osana sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden ohjelmaa.

Sosiaalineuvos Juha Luomala, sosiaali- ja terveysministeriö